

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IV. Non datur pura omissio voluntaria absque omni voluntatis actu;
si tamen sine daretur omissio voluntaria actûs præcepti, culpabilis esset.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

arque christianæ perfectionis, conformiter ad ea quæ dixi p. 1. cap. 20.

CAPUT IV.

Non datur pura omisso voluntaria absque omni voluntatis actu; si tamen sine eo daretur omisso voluntaria actus præcepti, culpabilis esset.

10 **R**atio prioris partis est, quia voluntas hominis vigilantis semper aliquid amat. *Rationalis namque animus sine dilectione esse non potest*, ait Leo Papa serm. 5. de jejun. 7. mens. Et, ut Augustinus dicit in Psal. 31. *amor vacare non potest in anima amantis*. Ergo voluntas hominis vigilantis numquam esse potest sine omni actu.

11 Ratio posterioris partis est, quia omisso actus præcepti esse nequit voluntaria, nisi voluntas sit causa moralis ipsius. Eo ipso verò quo causa est moralis ipsius, omisso ipsi imputatur.

CAPUT V.

Exponuntur tres cause, à peccato subinde excusantes.

12 **C**ausæ illæ sunt metus, impotentia, ignorantia, quæ quando excusent vel non excusent, operosè exponendum est. Sed antè

Observandum 1°. metum alium esse levem, alium gravem, seu cadentem in virum constantem. Porro vir constans ab inconstante in duobus distinguitur, ait S. Thomas in 4. dist. 29. q. 1. a. 2. *Primo quantum ad qualitatem periculi quod timeatur: quia constans vir sequitur rationem rectam, per quam scit quid pro quo sit dimittendum, vel faciendum. Semper autem minus malum, vel majus bonum eligendum est. Et idèo constans ad minus malum sustinendum cogitur metu majoris mali; non autem cogitur ad majus malum, propter metum minoris mali. Sed inconstans cogitur ad majus malum propter metum minoris mali, sicut ad peccatum, propter metum corporalis pena...* Secundo, distinguitur constans quoad estimationem periculi imminenti: quia constans non nisi ex forti estimatione & probabili cogitur; sed inconstans ex levi. Unde Prov. 28. *„fugit impius nemine persequente. „ Mala autem gravia, quibus vir constans flecti potest, sunt mors, verbera, debonestatio per stuprum, & servitus.*

13 Metus itaque gravis, sive cadens in virum constantem, duo requirit, scilicet periculi seu mali apprehensi magnitudinem, & evadendi magnam difficultatem, vel impossibilitatem. Si enim magnum malum facile vitari queat, à viro forti metuendum non est. Attendenda nihilominus est personarum conditio: quia eadem ab omnibus exigenda non est constantia, v. g. non eadem à femina, quæ à viro.

14 Attendendum etiam, metum esse posse vel ab intrinseco, propter apprehensionem alicujus mali; vel ab alia persona justè vel injustè incussum.

Tom. I.

Observandum 2°. impotentiam aliam esse absolutam & omnimodam, aliam secundum quid. Aliam antecedentem & involuntariam, aliam consequentem & voluntariam, seu à libera voluntate profluentem. Impotentia absoluta & omnimoda ad servanda Dei præcepta in nullo homine rationis ulum habente saltem viatore reperitur. Quia nihil absolute impossibile Deus jubet, sive justis, sive peccatoribus; sed si qua in peccatoribus est impotentia ad ea servanda, ea est secundum quid, eaque voluntaria, non involuntaria. Ad cujus evidentiam

Observandum 3°. quòd cum impotentia nihil aliud sit nisi defectus potentia, totuplex impotentia est, quoruplex potentia defectus. Potentia verò hominis, ratione utentis, ad præcepta implenda, quadruplex est. Una remota, quæ libero arbitrio naturalis est, & intrinseca. Altera propinqua & supernaturalis, quæ habetur per gratiam actualem illustrantem intellectum, & excitantem voluntatem ad bonum, quæ sufficiens dici potest, non Molinisticè, sed Thomisticè. Tertia propinquo, quæ habetur per gratiam & charitatem habituales, quam frequenter gratia actualis excitans comitatur. Quarta proxima & completa (sine qua priores non complectuntur omnia ad agendum necessaria) & ista pro hoc statu habetur per solam gratiam per se efficacem. Omnes istæ potentia excludunt impotentiam absolutam & omnimodam, uti per se patet.

Observandum 4°. ignorantiam esse carentiam scientia, seu cognitionis, in subiecto capaci. Divisionem ipsius 1°. in antecedentem, concomitantem, consequentem. 2°. in ignorantiam juris, facti, & pœnæ. 3°. in voluntariam & involuntariam. 4°. in affectatam, crassam & levem, vide supra lib. 1. cap. 14.

Solum hinc exponenda est quinta divisio in ignorantiam puræ negationis, privationis, & prava dispositionis. Ignorantia puræ negationis, est quæ ignoratur id quod sciri non debet, v. g. jura maritalia à Moniali, jus Canonicum à rustico, &c. Ignorantia privationis est quæ ignoratur id quod sciri debet, v. g. Symbolum fidei ab adulto Christiano. Ignorantia prava dispositionis est judicium erroneum, quo, absque probabili fundamento cum crassa imprudentia approbamus falsa pro veris. Est proinde error theologicus, in eo differens à philosophico, quòd philosophicus accipitur pro quocumque judicio falso.

Ignorantiam voluntariam cum vincibili plerique confundunt, involuntariam cum invincibili. Sed de ea aliter philosophantur, qui ignorantiam vincibilem eam solam vocant quæ vel solo studio & inquisitione intellectus superari potest, vel saltem per gratiam ordinariam; invincibilem verò, quæ nec solo studio & inquisitione intellectus vinci potest, nec per gratiam ordinariam. Quòd si hoc pacto vinci nequeat speculativè, benè tamen practicè, hoc sensu quòd adhibita debita diligenti